

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 132 (3294) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Egész Délkelet Európa uralmát a maga számára akarja biztosítani a Szovjet Unió

Lezárták a szíriai-török határt. Roosevelt a háború után még szorosabbra akarja fűzni az Egyesült Államok viszonyát a Szovjet Unióhoz

Mintha a politikai és csillagászati időjárás néhány nap óta teljes mértékben összehangolódott volna. A júleddel júniusi napok várakozásteljes, feszültséggel teli légköre örződik meg a háborús eseményekben és a politika síkján is. A háborús események között érdeklődés és fontosság szempontjából egyaránt azoké az elsőség, amelyek a jövő méhében szunnyadnak. Ugy a szovjet fronton, mint az Atlanti ocean és a Földközi tenger partjain nagy események készülnek. A német hadijelentések erős szovjet rohamjáróvállalkozásokról adnak hírt s ebből arra következtetnek, hogy nagy támadásra készülnek a front több szakaszán. Annyi bizonyos, hogy az idő már jól előrehaladt s ha komolyabb hadműveleteket akarnak kezdeni — ez mindkét félre vonatkozik — azokat nem halaszthatják tovább. Német részről semmit sem árulnak el a közeljövő terveiből. A tervezett hadműveletek szempontjából szükséges felvonásokat már végrehajtották. Egyébként semmit sem lehet következtetni. Ugy látszik, hogy a meglepetést fontos fegyvernek tekintik majd ezekben a hadműveletekben. Bárhogyan alakuljon is a helyzet, német részről minden eszközzel megtartják a mostani pozíciókat Ukrajna vetési s a most következő aratása miatt. A kubáni hídfő védelme bebizonyította, hogy minden szovjet próbálkozás megtörik a német védelem falán, ha az a hadvezetés és a jövő tervek szempontjából fontos.

A nagy szovjet támadással valószínűleg egyidőben fog megindulni nyugaton és délen is az angolszászok nagyobb támadó hadművelete. Pantelleria és Lampedusa megszállása valószínűleg negyedik mániába ejtette a plutokrata közvéleményt. A lapok szinte kórusban követelik, hogy egyszerre több helyen is szálljanak partra: Franciaországban, Szicíliában, a Balkánon és esetleg Norvégiaiban is. Az olasz sajtó nyugodt hangon állapítja meg, hogy a két megszállott sziget védelme és sorsa teljesen az afrikai partok sorsától függ. Elvesztésük tehát semmiesetre sem jelentheti Európa védelmének részleges gyöngeségét. A próbálkozások, sőt a komoly partraszállási hadművelet bizonyára rövidesen megtörténnek. A jövő fogja bebizonyítani, hogy Európa védői mit végeztek az alatt az idő alatt, amíg Észak-Afrikában hősi époszt teremtettek a né-

met és olasz harcok.

Az összes körülmények arra vallanak, hogy minden oldalon egyszerre indítják meg a támadást. A másik oldal ugyanis arra számít, hogy koncentrált támadással nagyobb sikert érhet el. A helyzet józan mérlegelése is ezt a feltevést erősíti meg. Nem szabad azonban elfelednünk, hogy Távolkeleten Japán is az an-

golszász tervek kibontakozását várja. Könnyen lehetséges az, hogy nagyobb arányú európai támadó vállalkozás esetén a fölkelő nap fiai is támadnak.

A várakozás ideje mindenestre nem tart sokáig. A meglepetésszerű események kirobbanása közel van s meglepetésekről Európa védői is gondoskodni fognak.

Roosevelt levele Kalininhez a bolsevista-plutokrata barátságról

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint az összes szerda reggeli lap közölte, hogy a szövetséges parancsnokság lezárta a szíriai-török határt.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A moszkvai rádió közölte Rooseveltnek Kalininhez küldött üzenetét, amelyben azt a meggyőződését fejezi ki, hogy az Egyesült Államok és a Szovjet Unió közötti testvéri barátság és együttműködés továbbra is erősödik és a háború után még nyomatékosabban jut kifejezésre.

Lisszabonból jelentik: (MTI) Mint az angol hírszolgálat hivatalos jelentés alapján közli, György angol király a hadügyminiszter és a légügyi miniszter kíséretében Észak-Afrikában megtekintette az első és 8-ik brit hadsereget, a haditengerészet alakulatait és az angol légierő egységeit.

Egész Kelet- és Délkelet Európára igényt tart Sztalin

Berlin. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A német sajtó Litvinov legutóbbi sajtónyilatkozatát, melyben a szovjet nagykövet kijelentette, hogy a Szovjetunió nem elégszik meg csupán égei-tengeri kijáráttal, hanem kijáratot kíván az Adriai-tengerre is, úgy tünteti fel, mint az angol-amerikai megvezetés alapján létrejött terjeszkedési tervet. Litvinov nyilatkozatában ismertette azt a tervet is, amely szerint Horvátországot, Dalmáciát, Szlovéniát, Iztriát és Triestet egy államban tömöríték és ez az állam ellenőrizné az Adriai tengert.

Még röviddel ezelőtt — állapítja meg a Berliner Börsenzeitung — Litvinov igyekezett elhitetni, hogy a Kreml csak az 1941-es határokat, tehát Karéliát, a balti államokat, Keletlengyelországot, Beszarabiát és Bukovinát akarja visszaállítani. Semmiféle annexió — állapította meg Sztalin, amit Roosevelt az Atlanti Chartában ugyancsak megerősített. Alig értek véget a levélváltások az Egyesült Államok elnökével. Moszkva levette aláírást. Roosevelt helyeslésével a szovjet olyan tervet hoz nyilvánosságra,

amely a Szovjetuniót a Földközi tenger és Délkelet-Európa uralkodó hatalmává tenné. Egyetlen balkáni állam sem menekülne meg akkor azoknak a nemzeteknek a sorsától, amelyeket a bolsevizmus leigázott.

Mindenki tisztán láthatja a moszkvai imperialista tervekben a plutokrata-bolsevista szövetség játékát a kis nemzetekkel. Most már kiderült az is, milyen célt kell, hogy szolgáljon a moszkvai pánszláv színjáték. A délkelet-európai népeket feláldozná a bolsevizmusnak, mint a parasztokat a sakkjátékban. Mindebből látható, hogy Délkelet-Európa jövőjét és sorsát csak a tengelyhatalmak biztosíthatják.

Olasz vélemény Litvinov nyilatkozatáról

Róma. (MTI): Valamennyi olasz lap vezető helyen foglalkozik Litvinov kijelentésével, melyeket Teheránban tett az újságírók előtt. Eszerint az egyesült nemzetek győzelem esetén Horvátországból, Dalmáciából, Szlovéniából és

Iztriából álló eszláv államot alkotnának, melynek Triest lenne a fővárosa. Mint a lapok megállapítják, ezzel kapcsolatban áll a Szovjetnek Londonban tett kijelentése, mely azt célozza, hogy az emigráns jugoszláv kormány székhelyét Moszkvába tegyék át.

A Giornale d'Italia megjegyzi, hogy ezek után, ha még valakinek szüksége van arra, láthatja, hogy milyenek az egyesült nemzetek eselszövésői és mennyire lehet hitelt adni az Egyesült Államokban Olaszország körül keringő bizonyos tervezetnek és milyen értéke van az Atlanti Cartának, amely a nemzeti igazságokról szól?

Nem látszólagos, hanem őszinte semlegességet akar Argentína

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Ramirez tábornok, az új argentin kormány elnöke, újságírók előtt a nemzeti argentin katonai mozgalom céljait ismertette. Kijelentette, hogy a hadsereg tulajdonképpen nem hajtott végre forradalmat, hanem csak a népet nyugtalanító kérdések megoldását sürgette. A külpolitikáról hangzott, hogy az új kormány politikai elgondolásait az igazságosság szóval jellemezték legjobban. Szó szerint ezt mondta:

— A hatalom átvételének már első óráiban kijelentettük, hogy nagyobb mértékben akarunk közeledni amerikai testvéreinkhez. Szorosabb akarjuk tenni azokat a köteleket, amelyek közös érdekeinket jelentik. A mi pánamerikanizmusunk gyakorlati természetű lesz. Nincsen szükségünk szónoki és katonai szellemekkel ellenkező szóáradatra. Jelenleg semlegességnek a politikáját folytatjuk más nemzetekkel szemben, de nem látszólagos, hanem őszinte és igaz semlegességet. Ünnepeket nem rendezünk, amíg szenved a nép értelmetlen fényezésre nem tekozolhatjuk a pénzünket.

Amsterdam. (MTI) A NTL jelenti: Az amerikai rádió szerdán reggel jelentette, hogy meghusultak a közép-szláviai bányamunkások és a bányatulajdonosok között az egyezség megkötésére irányuló kísérletek. Ezzel a bányamunkásokkal folytatott tárgyalásokban újabb válság állott be és a munkabeszüntetési mozgalomnak egyelőre végetvető fegyverszünet már csak öt napig tart.

Tozso japán miniszterelnök nagy beszédet mondott az országgyűlés rendkívüli szakának megnyitásán

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Tenno és a teljes kormány jelenlétében szerdán ünnepélyesen megnyitották a japán országgyűlés rendkívüli ülését. Nagy érdeklődéssel várták Tozso miniszterelnök beszédét, amely politikai körök szerint bel- és külpolitikai szempontból nagyjelentőségű. Ez a beszéd jelentette a rendkívüli ülés legkiemelkedőbb eseményét.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Tozso miniszterelnök az országgyűlés két háza előtt mondott egy óras beszédében először a hősi halált halt Yamamoto tengernagyról és Attu sziget hőseiről emlékezett meg. Kijelentette, hogy senki sincsen Japánban, aki ne követné készségesen és elszántan példájukat. Az egész nép, inkább mint valaha, minden erejét latba akarja vetni és addig nem nyugszik, amíg nem mér megsemmisítő csapást az ellenségre.

Japán katonai helyzete Nagykeletáziában napról-napra erősödik. Ennek a te-

rületnek nagy nyersanyagkészletei és természeti kincsei egyre fokozottabban állanak a japán hadiipar rendelkezésére.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Fülöp szigetek függetlenségét még ebben az évben megvalósítják — jelentette ki Tozso miniszterelnök beszéde további során a japán országgyűlésen. A megszállott területeken, mindenekelőtt pedig Jáva szigetén még ebben az évben megszervezik a lakosság önellátását. Japán el van szánva, hogy minden lehetőséget megragadjon és támogassa Indiát semlegessége elérésében. A katonai helyzetről úgy nyilatkozott, hogy Japán katonai szempontból az ellenség minden kezdeményezésére készen felkészül, úgy, hogy azokat hatásosan vissza tudja verni. Szövetségeseivel vállalva a végső győzelemig harcol. Németország és Olaszország is olyan erős állásokkal rendelkezik Európában, hogy kétség sem férhet a háború győzelmes befejezéséhez.

Ibn Saud arab király szerint a zsidóknak semmi joguk sincs Palesztinához

Antakiából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Kairói jelentés szerint Ibn Saud király egy újságíróknak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy az arab országok között nincsen semmi véleménykülönbség az arab egység sürgetése tekintetében. Az egységet a háború után meg fogják valósítani.

Palesztinával kapcsolatban kijelentette, hogy eddig nem beszélt erről a kérdéstről, mégis meggyőződése, hogy a zsidók-

nak nincsen semmi joguk ehhez az országhoz. Lehet, hogy a zsidók évszázadokon keresztül palesztinai lakosok voltak, előttük azonban mások is voltak Palesztinában és utánuk a rómaiak jöttek, akik legyőzték és szétzörték a palesztinai zsidóságot, azután pedig az ország az araboké lett. Ha figyelembe vennék a palesztinai zsidó igényeket, akkor minden arablakta országot vissza kellene adni a korábbi tulajdonosoknak.

Pantelleria városa teljesen elpusztult

Bern. (Bud. Tud.): Svájci lapok szerint Pantelleria fő kikötővárosában, melynek azelőtt 3000 főként halászzal foglalkozó lakosa volt, a kíméletlen bombázások nyomán egyetlen ház sem maradt épségben. Az utak járhatatlannak. Brit utászok és hadifoglyok dolgoznak, hogy rendet teremtsenek a zürzavarban. Északafrikából sürgősen sátrakat rendeltek, hogy az erősen sújtott lakosságot ideiglenesen fedél alá juttassák. A várost teljesen újjá kell építeni.

Rómából jelentik: (MTI) A Messagero

közi az „Ellenséges ostobaságok” című rovatában, az angol lapoknak Olaszországról terjesztett képtelen híreszteléseit. E lapok szerint Mussolini a fasiszta nagytanácsot állandó titkos ülésre hívta össze. Azt mondják, hogy megkísérelti a 11-ik órában védelmi rendelkezések kidolgozását, hogy felbátorítsa a megfélemlített olaszokat.

Pozsony (MTI.) A Német TI jelenti: Az állami földhivatal a zsidók mezőgazdasági földtulajdonát szlovák parasztoknak, elsősorban frontharcosoknak juttatja.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és helyezkedhetnek el a váradi munkások?

27 egyén kaphat foglalkozást és 76 keres elhelyezkedést

A nagyváradi m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső utca 28. sz. Telefon 25—76) jelentése az 1943. évi június 16-án kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 87/egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak: 1 hádogos, 1 borbély, 1 cipész, 7 gyári segédmunkás, 1 kosárfonó, 8 napszámó, 1 timár, 1 mindeneszolga, 1 bejáró-takarítónő, 2 mindenesleány, 1 mindenes-zakácsnő, 1 mosó-vasalónő, 1

gyárimunkás (hadigondozott). Összesen: 27 egyén.

Foglalkozást keresnek: 19 ipari szakmunkás, 21 gyári betanított és egyéb segédmunkás, 2 tisztviselő, 1 tisztviselőnő, 1 kereskedelmi alkalmazott, 1 kapus, 5 mindeneszolga, 6 bejáró-takarítónő, 15 mindenesleány, 5 mindeneszakácsnő. Összesen: 76 egyén.

Betöltendő tanonchelyek: 1 borbély, 2 kereskedő. Összesen: 3 egyén.

Elhelyezést kereső tanoncok: 1 cukrász. Összesen: 1 egyén.

Dr Schriffert Béla mond ünnepi beszédet a megyei díszközgyűlésen

A megyei és városi hivatalok szünetelnek a Kormányzó szünetnapján

Nagyvárad, június 16. Mint megirtuk, hatósági bizottság díszközgyűlést tart 75-ik születésnapján. A vármegyei díszközgyűlés, mint a városi törvénypénteken, június 18-án, a Kormányzó Ur gyűlés délelőtt 11 órakor kezdődik és dr Schriffert Béla apostoli kormányzó

helynök lesz a gyűlés ünnepi szónoka. A városi törvényhatósági bizottság díszközgyűlése déli 12 órakor kezdődik s ezen Sulyok István nyugalmazott református püspök méltatja a nap jelentőségét. A Kormányzó Ur születésnapján a városi és megyei hivatalok szünetelnek.

Amerika és Azsia összekötőhidja: az Aleuták szigetcsoportja

Orosz kalandorok fedezték fel, most pedig japán-amerikai versengés középpontjába kerültek az érdekes szigetek

Az utóbbi időben ismét az érdeklődés előterébe lépett Aleuták szigetcsoportja felfedezését Nagy Péter cár ösztönzésének köszönheti. A nagy orosz kényur idejében történt, hogy az ismeretlen Szibérián, kelet felé mind messzebb előtörő orosz prémkereskedők és kozák kalandorok elérték a Csendes-óceán partját. Ezzel nyomban felmerült az a kérdés is: vajon Ázsia és Észak-Amerika között van-e közvetlen összeköttetés? Nagy Péter egy expedíció gondolatát vetette fel, mely Katalin cárnő személyes buzgólkodása folytán később csakugyan létre jött.

A dán Bering 1741-ben a hazafelé vezető úton az Aleuták csoportjából felfedezett néhány szigetet. A felfedezés azonban kétségtelenül érdektelenségbe fulladt volna, ha az expedíció tagjai nem hoztak volna magukkal néhány nagyértékű amerikai prémet. Ennek a zsákmánynak a híre elég volt ahhoz, hogy néhány vállalkozó szellemű kozák azonnal utra keljen és miután minden tengerészeti tapasztalat nélkül is szerencsésen meguszták a kalandot, egymásután indultak utnak a zsákmányoló expedíciók.

Az Aleuták őslakóinak az orosz felfedezés természetesen nem hozott sok jót. Az oroszok a foka- és vidravadászathoz még annyit sem értettek, mint a hajózáshoz és azért a csere eszközközébe fordultak: az Aleuták őslakóinak haltakát, szöveteket, íveggyöngyöket adtak a prémekért és egyben természetesen rászoktatták őket a szesze és dohányra is, de még rosszabb is következett. A mértéktelen rablóvadászathoz az lett az eredménye, hogy 1783 körül az Aleuták környékén már alig akadt tengeri vidra.

Az oroszok mohóságukban most erőszakhoz nyúltak. Beköltöztek a benszülöttek falvaiba, a gyerekeket és asszonyokat tuszokul tartották vissza és a férfiakat vadászatra kényszerítették. Csak akkor vonultak el, mikor gondolták, hogy már elég prémet csikartak ki áldozataikból, de távozásuk után hamarosan új kalandorsoportok érkeztek.

Az aleuták száma a benszülöttek hagyományai szerint az orosz felfedezés idején még 25.000 emberre rugott. Amikor a szigetek 1867-ben vétel útján Alaszkával együtt amerikai birtokba jutottak, William H. Dall, az új szerzemények fényképfelvétele alkalmával annyit elhagyott őslakótelepre bukkant, hogy ezt a hagyományt teljességgel hihetőnek minősítette. Az őslakók száma azonban az amerikai uralom alatt is gyorsan tovább fogyott. 1884-ben már csak 2247-et, 1890-ben pedig 986 tiszta vérű és 734 ke-

verékvérű aleutát tudott a népszámlálás kimutatni, ugyhogy előrereláthatólag számolni kell kihalásukkal.

Földtani szempontból az Aleuták 150 szigete egy szilárd földszoros maradványa, mely egykor közvetlen összekötőhidat alkotott a két szomszédos kontinens között. A számos, még ma is működő vulkán arra mutat, hogy a világnak ebben a részében a geológiai átalakulás folyamata még most sem zárult le. A legnagyobb

Mozik műsora:

APOLLO: Földindulás.
BELVAROSI: Tokaji aszú.
CASINO: A miniszter barátja.
KORONA: Varieté.

talanabb vulkán, melyről csupán 1768 és 1878 között is tizenegy nagy kitörést jegyeztek fel, Unalaszka szigetén van. A szigetsorozat legnyugatibb tagja, a japán hősiesség szimbólumává lett Attu szigete különös módon ment minden vulkanikus képződményektől. A szigetek kiterjedése az amerikai szárazföldre tartozó Douglas-foktól számítva 2500 kilométer, összesített területük 37.840 négyzetkilométert tesz ki.

Az őslakók fajtáj szoros rokonságban vannak az eszkimókkal és csak életmódjukban van némi eltérés; míg az eszkimók nyáron sátorban, télen földbe vájt és hóból épített kunyhóban laknak, az aleuták jellegzetes lakásformája a nagy nemzetiségű ház.

A szigetek éghajlata rendkívül zord. A januári hőmérséklet januárban ritkán süllyed ugyan minusz 13 fok alá, a levegő nedvessége és a viharos szelek azonban a telet mégis majdnem elviselhetővé teszik. A köd majdnem sohasem szakad fel és az év 365 napja közül átlag csak tizenkettőt lehet verőfényesnek nevezni. A júniustól augusztusig terjedő nyár elég meleg ugyan ahhoz, hogy a déli hegyoldalkat pompás fű-, páfrány- és virágszőnyeg vonja be, fák vagy gabonaneműek azonban nem élnek meg a szigeten és a mostoha természet még állattenyésztésre sem nyújt lehetőséget.

Ilyen körülmények között a lakosság számára nem marad életfenntartási lehetőség más, mint a foka- és bálnavadászat, mindenekelőtt pedig a halászat. A Kelet-Azsia felől érkező tengeráramlatok óriási mennyiségben szállítják a halakat a szigetek felé.

Pantelleria közelében a tengely légi erői eltaláltak két közepes nagyságú angolszász hajót

Egy japán tengeralattjáró az ausztráliai vizeken elsüllyesztett hat ellenséges hajót 54.000 tonnával

Nem indított a Szovjet légi offenzívát a keleti arcvonalon

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: Londoni jelentés szerint Somelwell, az amerikai haderő ellátási szolgálatának vezetője jelentésében megállapította, hogy a tengerentúli amerikai csapatok fel vannak szerelve, de az országban állomásozó négy millió katonának még a legkezdetle-

gesebb felszerelési tárgyai is hiányoznak.

Helsinki. (MTI.) A finn sajtó feltűnő helyen közli a Rador stockholmi jelentését, amely szerint a kommunista párt Stalin utasítására minden államban igyekezik elhelyezni embereit a kormányban.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint Ewart ausztráliai külügyminiszter az Egyesült Államokban tett látogatása után Londonba érkezett.

Isztambul. (MTI.) A Stefani jelenti: Törökország felvette a kereskedelmi kapcsolatokat Belgiummal, Dalmáciával és a volt Jugoszláviához tartozó más területekkel.

Nyugtalanágot okoz Amerikában a fokozódó élelmiszerhiány

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Amérikába érkezett jelentések szerint az Egyesült Államok népet mindinkább nyugtalanítja a fokozódó élelmiszerhiány. A Tribune arról ír, hogy az amerikai élelmiszerhelyzet a washingtoni kormányköröket is foglalkoztatja. A Newyork Times szerint Newyork élelmiszerellátási helyzete valósággal nyugtalanító mé-

Meghiusult Kubántól északra és Belew környékén a bolevisták helyi támadása

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A bolevisták Belewnél folytatták az előző napon megkezdett támadásukat. A gyalogság támogatására harcra vetett szovjet páncélosok között ötöt kilőttünk. Bombázógépek Ruzszi-Brod repülőterét támadták és gépfegyver tüzzel megsemmisítettek több földön lévő repülőgépet.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI. A véderő főparancsnoksága közli: A Kubántól északra és Belew környékén az ellenség helyi támadását meghegyesítettük. Pantelleria közelében gyors harci gépek két közepes nagyságú ellenséges hajót eltaláltak. Nehéz német harci gépek a keddre virradó éjjel Bone kikötőberendezéseit bombázták. Német harci gépek az Atlanti-

óceánon végzett felderítés során a portugál partok előtt súlyosan megromogáltak egy kereskedelmi hajót. Légiharcban négy gépet lelőttek. — Brit bombázók a keddre virradó éjjel berepültek Nyugatnémetország felé és bombákkal jelentős pusztítást okoztak, különösen Oberhausban. A város lakossága veszteséget szenvedett. Eddig 20 gép lelévését jelentették. A 15-re virradó éjjel német légikötelékek London környékét és keletangliai célpontokat bombáztak. Egy német hajókaraván ellen intézett ellenséges légitámadás során, amelyről a tegnapi hadijelentés számolt be összesen 8 ellenséges gépet lőttek le. Egy hajónk elsüllyedt, de legénységének nagyrészt sikerült megmenteni.

Német és amerikai repülőök harca Jütland felett

Kopenhágából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Jütland félsziget fölött a német repülőök három amerikai repülőgépet lőttek le.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint a birodalmi főváros katonai körében kijelentették, nem felel meg a valóságnak az a szovjet részről terjesztett jelentés, amely szerint a szovjet légi offenzívát indított a keleti arcvonalon, különösen a német repülőtámaszpontok ellen.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat elismerte, hogy a brit légi erők a hétfőre virradó

Tokió. (MTI.) A Stefani jelenti: Egy japán tengeralattjáró az ausztráliai vizeken hat ellenséges hajót elsüllyesztett el 54.000 tonnával. A múlt év augusztus 7-ike óta az ellenség 2383 repülőgépet vesztett.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1116. közleménye: A Földközi-tenger nyugati részén egy tengeralattjáró megtámadott egy erősen védelmezett ellenséges hajókaravánt és két gőzöst tízezer tonnával eltalált. Az egyik gőzös elsüllyedt. A német légi erők ellenséges tengeri erőket támadott meg a pantelleriai vizeken és eltalált egy partraszállító osónakot és hat szállí-

tógózt. Az ellenséges légi erők pünkösd hétfőn Castelvetro ellen intézett támadása során hat gépet vesztett. Brit repülőgépek a jóni szigeteken gépfegyvertüzzel árasztottak el egy görög motoros vitorlást.

Lázadás Irakban és Hondurasban

Ankara. (MTI.) A Stefani jelenti: Mint Bagdadból jelentik, Irakban a politikai helyzet a múlt héten érezhetően súlyosbodott. A brit parancsnokság ausztráliai különítményekkel erősítette meg a bagdadi helyőrséget, valamint több más város helyőrségét, hogy vérbefojtsa minden felkelési kísérletet.

Milánó. (MTI.) A Stefani jelenti: A Corriere della Sera ismerteti a Newyork Times jelentését, amely szerint Hondurasban súlyos események játszódtak le és a déli tartományban állítólag lázadás tört ki. Washington teljes tartózkodást tanúsít ezekkel az eseményekkel kapcsolatban. Azt hiszik, hogy Roosevelt készen volna közbelépni fegyveres erővel abban az esetben, ha a hondurasi kormányt komoly veszély fenyegeti.

reteket öltött. Newyork szavazati joggal rendelkező asszonyai felhívással fordultak La Guardiához, hogy gondoskodjék a város ellátásáról.

Stockholm. (MTI.) A londoni Economist szerint az amerikai szénbányásztrájkok nem elszigetelt jelenségek, hanem bennük kifejezésre jut az amerikai munkásság elégedetlensége az életfenntartási költséggel szemben. Amerikában hevesen támadják az árellenőrző hivatalt. A munkások azt követelik, hogy a létfenntartási költségeket hét és félszázalékkal csökkentsék.

Még rengeteg veszélyt jelent Amerika számára az általános katonai helyzet

Genf. (MTI.) A Német TI jelenti: Londönből jelentik, hogy a Sunday Times egyik cikkében felszólítja a jobb és baloldali pártok valamennyi vezető politikusát, hogy minden erejükkel járuljanak hozzá a belső béke megteremtéséhez. A megpróbáltatás nehéz órái várnak még a brit népre és mindenkinek el kell készülni arra, hogy a küszöbönálló hónapok még súlyosabbak lesznek. Az általános katonai helyzet még rengeteg veszélyt jelent Anglia számára.

A német és török barátsági szerződés megfelel a két nép igazi érzelmének

Szaradzsoğlu beszámolt Törökország kül- és belpolitikai helyzetéről

Istanbul. (MTI.) A Német TI jelenti: Szaradzsoğlu miniszterelnök kedden, a néppárt kongresszusának lezárásakor beszédet mondott Törökország kül- és belpolitikájáról. Négy esztendő óta keserves háborúval állunk szemben — mondotta — amely az egész világon tombol. Négy esztendő alatt többször szembenéztünk a háború veszedelmével, azonban sikerült megmenekülnünk ettől a veszélytől. A továbbiakban a miniszterelnök Törökországnak a külföldi hatalmakhoz való viszonyáról szökött.

A Szovjetunióról szólva kifejtette, hogy a két országot hosszulejárta szerződés köti egymáshoz, amely iránt mindkét fél hűséget tanúsít.

Az Angliával való szövetség nem korlátozódik megállapított elhatárolt időhöz kötött esztendőkre, hanem hosszú időtartamra szól. Világosan felismerhető ez az azokból a megbeszélésekből, melyeket Edennel és Churchilllel folytattunk. E megbeszélések a két ország államférfiait egységbe hozta az azonos irányú szempontok alapján.

Németország kezét nyújtott nekünk és mi meg nem támadási és barátsági egyezményt írtunk alá vele. Az események megmutatták, hogy ez az egyezmény megfelel a két nép

igazi érzelmeinek.

Mindezekből kitűnik, hogy külpolitikánk, amely a népiünk egységén és az erős hadseregen nyugszik, eddig megóvott bennünket a háborús veszélytől. Törökország meggyőződése, hogy a háború a népek ostora és hogy az emberiség számára nagyon is lehetséges volna, hogy békében éljen.

Beszéde további részében a miniszterelnök a belpolitikával foglalkozott.

Ewart ausztráliai külügyminiszter Angliába utazott. Amszterdamból jelentik: (MTI) Mint az angol dominiumügyi miniszterium közli, Ewart ausztráliai külügyminiszter tájékozódás és megbeszélés céljából Nagybritanniába érkezett. Ewart mint az ausztráliai szövetségi kormány meghatalmazott képviselője résztvesz a hadikabinet ülésén. — Genf. (MTI) A NTI jelenti: Stilwell altábornagy a burmai és csungkinginai északamerikai csapatok főparancsnoka Washingtonból és Londonból jövet Csungkingba érkezett.

Bozóky mester uszóleckéi

Nagyvárad, június hó.

Azzal fogadtam a kisöcsémét, aki Nagyváradból jött hozzám vakációzni, hogy ne, öcskös, meg fogsz tanulni úszni. Nálatok odahaza nincs folyóvíz, még csak egy rongy kis uszoda se, itt az alkalom, hogy elsajátítsd ezt a tudományt. És rögtön beirattam Bozóky mesterhez, a strand kitűnő sporttanárához, faragjon embert ebből a kis szárazföldi patkányból. A diákok csoportjába vette fel a mester: Őcsi az idén a 319-ik tanítvány.

Kedden délelőtt jelentkeztünk az első leckére. Szép, napos délelőtt volt, gyönyörű ilyenkor a strand. A frissen gereblyélt fővenyt még kevés fűrdőző társa ilyenkor, a nagy medencében csak néhány atléta-jelölt sprintel, nincs semmi akadálya annak, hogy a mester zavartalanul foglalkozzék a jövő úszó-nemzedékekkel. Ott ülnek a tanítványok — vagy huszonöt fiú s ugyanannyi leány — fegyelmezett sorban, törökülésben a mély víz partján, a homokban s várják, hogy sor kerüljön rájuk. Ha néha a kíváncsiság, a játékos kedv vagy a szorongó izgalom megbomlasztja sorukat, a mester szigorúan rájuk ripakodik s egy kis katonás gyakorlátozással bünteti meg őket. Őt-hat „feküdj” percek alatt helyreállítja a rendet.

Egymás után veszik fel az úszóövet s kettőnként ugranak be a vízbe. A mester rövid sportnadrágban, fiatalpú szandálban áll a medence szélén s fáradszóról irányítja, javítja a mozdulatokat. Az ügyeseket, törekvőket megdicséri, a lustákat és figyelmenlencet lehardja kicsit, mindenkit tegez, a nagyocskák, már hölgy-számba menő leányokat is s nincs senki, aki huzódognék, duzzogna vagy ellenszegülne.

De most egy szöke, nagyon csinos, tizenöt-tizenhat éves leányka kerülne sorra. A leányok során kis idegesség fut át; már ismerik társnőjüket, ő a legjelénkebb az egész társaságban. Jaj, most mi lesz? ...

A kis szöke kifogással él:

— Szemgyulladásom van, tanár úr, ma nem megyek a vízbe.

A mester jól megnézi a „szemgyulladás” szemet. Semmi baja sincs a leánykának. Kérlelhetetlenül ráhúzzák a kis szemüvegre a gumióvet.

— Allj csak a kék vonalra, a másik a pirosra. Beugrani!

De a kis szöke vonakodik. Még irtózik a víztől, ez még csak a második-harmadik lecke s még nem barátkozott meg Bozóky mester bevált módszerével, amely tartó-kötél nélkül, de gumióvval a mellén azonnal a mély vízbe parancsolja a kezdőt.

— Én most nem akarok — renitenskedik a kislány.

— Nem akarsz? Rögtön beugrani, vagy én doblak a vízbe.

A leánykán teljesen elhatalmasodik a félelem, menekülésre fogja a dolgot. A mester harsogó hangon kiált utána, annál is inkább, mert külön megkérték a szülők, törje meg a gyermek kissé szélszélyes hajlamait. De a kislány tovább menekül, már a medence másik végénél tart. A mester nagy léptekkel siet utána.

— Tessék levenni az övöt és elhagyni a tanítás területét.

Erre megszeppen a kis szöke és megáll. Le is venné az övöt, nem is. Mert ha kicsapják a tafolyamból, akkor ott hon még nagyobb lesz a baj. Drámai pillanatok következnek. Társnői is utána szaladnak és igyekeznek jobb belátásra bírni. Már komoly a helyzet, mert már magázza a mester s ez az eltávolítással egyértelmű. S akkor mindennek vége ... A fegyelmet megtörni nem szabad,

a tanár tekintélyének esorbitatnának kell maradnia, különben lehetetlenné válik a munka. Bozóky mester utóléri a leánykát s kézen fogva akarja visszavezetni a tanítás helyére. De az megmakacsolja magát. Nem és nem. A mester erre ölbe veszi s mint a pelyhet, viszi a mély víz felé. Ott nagy lendülettel beledobja a medencébe.

Kis lubickolás s a leányka kiúszik a partra.

— Most ideálssz az ugródeszkára — hangzik a parancs — és magadtól ugrasz be a vízbe.

— Fáradt vagyok, csak egy perc pihenőt kérek, könyörgöm ...

— Nem érdekel, beugrani.

Nem bírja megemberelni magát, be-taszítják. Összesapnak feje felett a hullámok, de rögtön felbukkan és hamar a partra úszik megint.

— No most végre jószántadból ugrasz bele. Egy, kettő, három!

Sikerül. A leányka kétszer keresztül-úszik a medencét, a tempói szépek, nyugodtak: a krízis végetért. Mikor ismét partra száll, oda kell állania a társnői elé és a következő kijelentést kell tennie:

— Ostobaságot csináltam. Irgalmatlanul finom volt.

Nagy nevetés s az ötven tanítvány körusban fogadja meg, hogy ilyet nem csinál.

Kisöcsém kissé megszeppenve figyel a várakozók sorában ezeket a fejleményeket s hősi elhatározás támad tizenegy éves szívében.

Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás a hó végén szenteli fel a helyreállított városmajori templomot

A szentelés napján Budapestet Jézus Szent Szívének ajánlja fel Szendy Károly polgármester

Budapestről jelentik: A múlt év szeptemberében Budapest ellen intézett első szovjet légitámadások súlyosan megsérült városmajori plébániatemplom helyreállítási munkálatai befejeződtek. A hónap végén ünnepélyes külsőségek között szenteli fel a helyreállított főoltárt Serédi Jusztinián hercegprímás, ugyanakkor Szendy Károly polgármester felajánlja Budapest székesfővárost Jézus Szent Szívének.

Kriegs-Au Emil plébános hétfőn délben bemutatta a helyreállításon dolgozó egyházművészeknek a már jóformán teljesen elkészült templomot.

A főoltár oldalán alumíniumlemezen lévő *Aba-Novák* freskókat Tercz Jenő József, a nagy mester volt tanársegéde állította helyre. Az evangéliumi oldal alig sérült meg, míg szemközt az odavágódott bombadarabok és légnyomás lyukakat vágtak és dudorokat nyomtak a lemezre. A lyukakat történelmi emlékekül nagyrészt meghagyták, csupán a festmény folytonosságát zavaró hi-

— Gyerünk Őcsi — hangzik kis idő múlva a parancs.

Fölveszi az övöt s már ott áll az ugródeszkán, a három méteres víz fölött. Rajtam is borzongás fut át. Rövid légzési gyakorlat után elhangzik a vezény-szó:

— Beugrani!

S a következő pillanatban már habzik, kavargó fölötté a víz. Előbb a piros öv tűnik elő, majd felbukkan a feje is, levegő után kapkod, de érzi, hogy biztosan tartja az öv, azért hamar megnyugszik s higgadtan felel a mester kérdéseire. Nincs szükség a mentőrúdra, amelyet készenlétben tartanak; megismerkedett a vízzel, kezdődhet a szabályos úszás leckéje ...

Igy folyik a tanítás Bozóky mester keze alatt a strandon. Nemcsak úszókat nevel, hanem lelkeket is edz, akik sohasem fognak megretenni a víztől. S nagy csoportokkal is bámulatos gyorsasággal ér el eredményt. Eppen tanítás közben kézbesítik ki neki az állami Leányliceum és Tanítónőképző elismerő levelét, amelyben az intézet igazgatósága köszönetét nyilvánítja Bozóky László mesternek, hogy június 1-től 15-ig 96 növendéket tanított meg kitűnően úszni és jegyezte el őket életük végéig a víz szeretetével.

A városi strand ezekkel az úszó-tanfolyamokkal, amelyekben a város csaknem valamennyi intézetének növendékei nagy számban vesznek részt, fel nem becsülhető értékű ifjúság-nevelő hivatást teljesít. (j. b.)

bákat javították ki.

A templom belsejét átfestették. Az eddigi szürke szín helyett arany-sárga vakolatot kaptak a falak. A mennyezet vörös színeit is eltüntették. *Dex-Deed* Ferenc új mozaikot készített a kórus alá, *Molnár C. Pál* helyreállította a Szent Imre oltárképet. *Pátzay* szobrait talapzatokkal látták el, *Arkányé Stehló* Lili pozdorjává zúzott színes ablakfreskói helyett egyelőre kettős sárga ablaktáblákat helyeznek el, a megsemmisült *Mária-oltár* helyére a művészek oltárát állítják fel.

A főoltár mögötti üvegeket őszig új üvegfestményekre cserélik át, az oldaldarabokra azonban csak később kerül sor.

A helyreállítási munkálatok befejeztével most már csak alapos takarításra van szükség. A templom padjai azelőtt feketék voltak. Most barnára pácolják őket.

A helyreállított templom új formájában szebb, melegebb, barátságosabb, mint volt.

.... bútorban

PAPP MARGIT

Rimanóczy u. 8.

az első

Tudja-e Ön..

... hogy a legújabb állattani kísérletek szerint a melegvérű állatok közül a bernáthegyi kutya bírja ki legtovább a kopálást és 65 napot is kibír élelem nélkül? A ló 20, a nyúl 12, míg az egér csak 2 napot tud táplálkozás nélkül elviselni. A legcekélyebb ellenálló erejük a madaraknak van; ha 24 órán belül nem jutnak élelemhez elpusztulnak.

... hogy a Kanári-szigetek nevének semmi köze sincsen az ottani kanárimadarakhoz, hanem a szó latin „canis”, kutya szóból származik? A Kanári-szigetek az ókorban nem madarairól, hanem az ott élő, különösen nagy kutyafajtáról volt nevezetes. Az egész világon nagy kedveltségnek örvendő éneklő madárkák már a kutyáiról nevezett szigetcsoportról vették nevüket, a kanári szóban tehát a kutya latin neve rejlik.

... hogy az antilop őshazája tulajdonképpen Amerika, ahonnan a föld legforróbb geológiai korában a harmadkorban az alszakai földnyelven át vándorolt be Ázsiába, innen pedig Dél-Európán át Afrikába? Afrikában ma több, mint 500 antilopfajta él.

... hogy az elefánt nem tud ugrani, mivel csontváza és izomzata testének tömegéhez viszonyítva túlságosan gyenge?

... hogy nemcsak a macskának, hanem a kutyának, a juhának, a kecskének, a lónak és a szarvasmarhának szemei is világítanak a sötétben? Az ember szeme ezzel szemben nem világít.

... hogy míg Európában kizárólag rovarok, elsősorban a méhek és lepkek élnek mézből, a trópusi Dél-Amerikában egyes szunyogfajtáknak is a virágméz az egyedüli tápláléka?

... hogy a vakondok igen érzékenyek a zene iránt és zenével földalatti várukból ki lehet csalni őket?

... hogy a papagáj az egyetlen madár, mely nem csőrével nyul tápláléka után, hanem karmaival veszi fel eddelét csőréhez?

... hogy a legújabb statisztika szerint az amerikai rádiógumiipar évi átlagban 60 millió font cukrot, 17 millió font kukoricaszirupot, 11 millió font mennyiségben különböző kémiai anyagokat és a mexikói sapodilla-fa külön erre a célra termelt nedvéből 9 millió fontot használ fel? A rádiógumiipar nagy cukorigényezésére hivatkozva az amerikai kormány a termelést most érzékeny korlátozásoknak vetette alá.

... hogy az élelmiszerjegyek nem nagyon népszerűk, de annál inkább elkerülhetetlen intézménye már a régi Görögországban is ismeretes volt? Az első élelmiszerjegyeket a peloponnészi háború idején az athéni kormány adta ki, a „papi-ruszhiány”-ra való tekintettel azonban márványtáblák alakjában, melyeken a kereskedők minden bevásárlást rovással jelölték meg.

Közügyülést tartottak a biharmegyei és nagyváradai óvónők

Gyakorlati bemutatók, mintatanítások és tartalmas jelentések a tárgysorozaton

A Biharmegyei és Nagyváradai Óvókör kedden délelőtt tartotta meg évi nagygyűlését. A gyűlésen valamennyi nagyváradai óvónő megjelent és a megyei óvónők közül is résztvettek több, mint hetvenen. Megjelentek a gyűlésen továbbá dr. Cziffra Kálmán főispán, vitéz dr. Nádányi János alispán, dr. Soós István polgármester, Martsa Dénes tanügyi tanácsos, dr. Heinrich Béla városi főorvos, vitéz dr. Törő István, Dalló Gyula kultúratanácsos, vitéz Skultety László, az állami iskolák gondnoka, valamint Juhász Józsefné, Jablonszky Pirooska a debreceni óvókör képviselőjében.

A nagygyűlést Wesselényi Józsefné Bihari Margit, az itteni óvókör elnöknője nyitotta meg. Bevezető szavai után üdvözölte a jelenlévő elő-

kelőségeket, majd megemlékezett arról, hogy Magyarország kormányzója a közeli napokban tölti be 75-ik születésnapját s felszólította a jelenlévőket, hogy ebből az alkalomból gondoljanak hálával és szeretettel a nemzet nagy vezetőjére.

A továbbiak során az elnöknő rámutatott arra, hogy a Biharmegyei és Nagyváradai Óvókör még csak igen rövid multra tekint vissza, ezért nem is mutathat fel különösebben jelentős eredményeket. Mindamellett — mondotta végül Wesselényi Józsefné — összetartó erőnkert úgy hiszem, eddig is eléggé bebizonyítottuk s ennek tudatában minden reményünk meg lehet arra, hogy a jövőben egyenként és összességünkben célkitűzéseinknek megfelelően teljesítsük feladatunkat.

A napközi otthonok jelentősége

Az elnöknő megnyitó szavainak elhangzása után, dr. Heinrich Béla városi főorvos tartott előadást. Mindenekelőtt reá világított arra, hogy a gyermek testi és lelki fejlődésénél egyaránt mennyire fontos a helyes és elegendő táplálkozás.

— Ezért volt szükség — mondotta — az 1936. évi törvényekre, mely módosította az óvodák működését. A különböző óvodai jellegű intézmények között — folytatta előadását — talán legjelentősebb a Napközi Otthon. Ezek a megóvó és kedélyfejlesztő gyermekmenhelyek annál is fontosabbak, mert a táplálkozás helyességét is biztosítják, emellett megfelelő módon foglalkoztatják a kicsinyeket.

fogták és utána mondták a frappáns kis verseket. Udvarhelyi Lenke ritmikus, vagy találobban, játékos torna-bemutatója fejezte be a nagygyűlés keretében történő próbát.

Juhász Józsefné Jablonszky Pirooska tolmácsolta ezután a hajdumegyei óvókör üdvözlését, majd meleg szavakkal pillantott vissza arra az időre, mikor még Nagyváradon gyermekeskedett s személyes vonatkozású előadásában megkapóan elevenítette fel itteni emlékeit. Végül biztosította a jelenlévőket, hogy a hajdumegyei óvókör mindenben egyetértve és minden támogatást megadva óhajt együttműködni a Nagyváradai és Biharmegyei Óvókör tagjaival.

Titkári jelentés

Süle Erzsébet, az óvókör titkára jelentéséből kiűnt, hogy az óvókör az elmúlt esztendő alatt több teadélután rendezett. A teadélutánok kitűnően sikerültek és csaknem 200 pengőt jövedelmeztek. Szintén szép anyagi hasznot hoztak az óvodákról-óvodákra járó bábsházak is. Ezek jövedelme meghaladta a 250 pengőt. Az óvókör a befolyt jövedelmek kétharmadát a Vöröskereszt javára fordítja.

Megemlékezett a jelentés a K. D. E. Budapesten lezajlott gyűléséről is. Ezen a Nagyváradai és Biharmegyei Óvókör képviselőjében hatan vettek részt. Az 1943. június 3-án megtartott gyűlésen kimondták, hogy 10 pontból álló feliratot terjesztene a minisztériumhoz. Ebben a feliratban kéri többek között, hogy a laikus óvodálatogatók káros felügyeletét a jövőben mellőzzék, hivatalos felügyelőket jelöljenek ki külön a falvakban és külön a nemzeti-ségi kerületekben, telenek gyermekeket csak nagyobb családoknál helyezzenek el, valamint a segédóvónői állás megszüntetését. A felirat ezenkívül még több kisebb anyagi jelentőségű kérelmet és módosítási javóahagyást tartalmaz.

A pontos és minden részletre kiterjedő titkári jelentés után, Farkas Rózsa óvónő terjesztette elő pénztári jelentését, majd Horváth Gizella óvónő a szokásos felmentvényt kérte a számvizsgáló bizottság, valamint

MEDGYASZAY

estire
korlátolt számban
kaphatók még jegyek a:
Nemzeti könyvkereskedés
Rakóczi-út 11. Tel.: 14-25.
Pallas könyvkereskedés
Rakóczi-út 4. Tel.: 32-54.
Klein László papírkereskedés
Kossuth-u. 1. Tel.: 25-40.

a pénztáros részére. Ennek megtörténte után, a Himnusz eléneklésevel a nagygyűlés véget ért.

Nagyváradról 36 szegénysorsú gyereket visz a gyermekvédő Liga balatoni nyaralásra

Pénteken jelentkezzenek a kijelölt gyermekek utasításokért a polgári leányiskolában

Nagyvárad, június 16. Bár a Gyermekvédő Liga Nagyváradon még nem alakította meg szervezetét, Patkó Imre polgári leányiskolai igazgató buzgólkodására még is bevonták városunkat is tevékenységi körükbe. A Liga nagy nyári nyaralattási akciója keretében Nagyváradról 36 gyermeket visz hosszabb balatoni nyaralásra. A gyermekek kijelölése már meg is történt. Az

elutazásra a jövő héten, valószínűleg 23-án kerül sor. Patkó Imre igazgató, akinek a nyaralattási akció nagyvárad-i kiterjesztése is köszönhető, lapunk utján kéri a kijelölt gyermekeket, hogy pénteken délelőtt 10 órakor jelentkezzenek az állami polgári leányiskolában a szükséges tennivalók és az utazási kellekek összeállításának megbeszélésére.

Tizenöt napos fogházat kapott vigyázatlanságáért egy vasutas

Három évre felfüggesztették az ítélet végrehajtását. A MAV megszüntette a fegyelmi eljárást

Nagyvárad, június 16. A nagyváradai törvényszék vitéz Biró Barna tanácsa szerdán délelőtt tárgyalta a közvezérlés cselekmény és gondatlanságból okozott emberölés vádjával terhelt Molnár Kálmán MÁV-alkalmazott hűnyűgét. A vádirat szerint ugyanis Molnár Kálmán egy tolatás alkalmával nem tanúsított kellő elővigyázatosságot s ezért Opris Gyula vasutas a kerekek alá került és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházban rövidesen meghalt.

A törvényszék Bodnár György, Boti József és Pázmándy Mihály vasutasokat tanuként hallgatta ki. A tanuk vallomásából nem lehetett teljesen tisztázni, hogyan történt a szerencsétlenség, csupán annyi igazolódott be, hogy ködös éjszaka volt. Molnár Kálmán 25—30 méternyire állott a sínektől és hogy a kezében égő lámpát tartott, amely a szerencsétlenség alkalmával kialudt.

Molnár Kálmán szerint a tanuk vallomásával szemben valóságos holdvilág volt a szerencsétlenség éjjelén.

A tanúkihallgatások után a védő kérte Orbán Ferenc államfőnök, valamint még többek kihallgatását a tényállás teljes tisztázására. Dr. Sahin-Tóth Rafael királyi ügyész viszont ellenezte a bizonyítási eljárás kiegészítését. A bíróság az ügyész kérelmének adott helyet s a további tanúk megidézését mellőzte. viszont felolvasta a MÁV által lefolytatott vizsgálatról felvett jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyv szerint valóban holdas éjszaka volt a baleset megtörténtekor, ami annyiban kedvező a vádlottra, hogy így kevésbé kellett ügyelnie, emellett a házi vizsgálat adatai sze-

rint Opris Gyula vigyázatlansága okozta a szerencsétlenséget. A MAV vezetősége ezt megállapítva, a Molnár Kálmán elleni fegyelmi eljárást be is szüntette.

A jegyzőkönyv felolvasása után dr. Sahin-Tóth Rafael királyi ügyész monddta el vádbeszédét.

A védő az enyhítő körülmények felsorakoztatásánál különösen arra a körülményre hívta fel a bíróság figyelmét, hogy a szerencsétlenség 1940-ben történt, közvetlenül a felszabadulás után, amikor a vasutasok a szokatlanul nagy forgalom mellett rendkívül nehéz és túlfeszített munkát végeztek. Ilyen körülmények között — mondotta a védő — nem is lehetett megkövetelni olyan elővigyázatosságot, mi máskor talán elvárható lett volna.

Dr. Sahin-Tóth Rafael a büntetőörvénykönyv enyhítő szakaszának alkalmazását nem ellenezte.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet és Molnár Kálmánt vétkesnek monddta ki a terhére rótt cselekmények elkövetésében s ezért 15 napi fogházbüntetésre ítélte, a büntetés végrehajtását azonban három esztendőre próbaidőre felfüggesztette. Miután az ítéletben úgy az elítélt, mint a királyi ügyész és a védő megnyugodtak, a bíróság döntése jogerős.

Megkezdtek a Sajócsatorna munkálatait A MTI jelenti: A földművelésügyi miniszterium szakemberei előkészítették a Sajócsatorna munkálatait, amelyek szerdán meg is indultak.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

A főorvos ezután vázolta a fertőző betegségek elleni küzdelmet, melyben a Napközi Otthonoknak szintén nagy szerepük van, majd a következő szavakkal fejezte be előadását:

— Az állam nem ok nélkül áldoz oly sokat a Napközi Otthonokra. Nagy kár, hogy a társadalommal olyan nehéz megértetni a nagyobb arányú anyagi hozzájárulás szükségességét!

Szemléltető próbatanítások

A tartalmas és fontos előadás után, Tatay Erzsébet óvónő alakú munkája következett. Papirfiguráinak készítését módszeresen levezette s a gyermekek pillanatok alatt megtanulták s utána csinálták az ötletes feladatokat. Bodnár Erzsébet paputamási óvónő szintén szemléltető-szerűen néhány verset tanított be a jelenlévő gyermekeknek, akik szuggesztív előadása révén, azonnal fel-

Megyevezetói értekezletet tartott a Nemzeti Szocialista Párt bihari szervezete

Nagyvárad, június 15. A Nemzeti Szocialista Párt bihari szervezete vasárnap déli 12 órai kezdettel megyevezetói értekezletet tartott a párt Szent János-utcai helyiségében. Az értekezletet Ladi Sándor megyevezető nyitotta meg. Utána dr. Hubay Kálmán, az értekezlet központi kiküldöttje mondott nagy beszédet. Dr. Hubay Kálmán a mai óriási világháború értelmét fejtegette. Hangsúlyozta, hogy Európában csak a nemzetiszocializmus győzedelmeskedhetik. A kommunizmus győzelme egyet jelentene a kultúra pusztulásával. Felszólalt még a gyűlésen Bodor Márton képviselő, továbbá dr. Balogh József és dr. Rác András.

Megható ünneplésben részesítették a sebesülteket a réti reformátusok

Lélekemelő ünnepség színhelye volt tegnap délután a réti reformátusok Árpád vezér-uti temploma és kultúrterme. A Sztáray Mihály Énekkar és Önképzőkör vallásos délutánt rendezett és erre az alkalomra meghívták a honvédkórházban ápolat sebesülteknek egy csoportját. A sebesültek közel ötvenen G. Kovács István táborigazgató és három ápoló kíséretében délután négy órakor érkeztek a réti imaházba. A Leányiszó-vettség tagjai ez alkalommal virágdíszbe öltöztették a templomot.

Az istentiszteletit részt G. Kovács István táborigazgató végezte, amely után a kultúrterembe vonultak át hőskatonáink. Itt dr. Szabó Lajos lelkész nyitotta meg a vallásos ünnepséget. A közönség helyéről felállva percekig ünnepelte a magyar hadsereget és Magyarország kormányzóját.

Ezután kezdetét vette az ünnepi előadás. Az énekkar szebbnél-szebb egyházi énekeket, majd magyar dalokat adott elő. Soós András kiváló vezetése mellett. Péntes Emma az egyik sebesült által írt költeményt szavalta el. Nagy Lujzika, a Sztáray-énekkar kiváló énekes katonadalokat adott elő olyan sikerrel, hogy számaikat több ízben meg kellett ismételnie.

Szünet közben a lelkész lakóhelyükön utcarán a Nőszóvetség élükön dr. Szabó Lajosné, Karsay Ferencné, Steiner Miklósné, Füzessy Géziáné, Szüle Lászlóné, Nagy Lászlóné, Szabó Károlyné elnökei tagokkal térszavai elszórták a val és hűtővel vendégelték meg hősi fiainkat.

Szünet után az Önképzőkör műkedvelő gárdája Jókai: *Répatoki lelkész* c. vallásos tárgyú elbeszélését elevenítette fel. Ez volt a darab negyvenedik előadása. A szereplők közül különösen Zombory Sándor, Gyenge József Árpád, Putnoki István, Marozsán Rózsika és Gaál Piroska nagyszerű alakításait kell megemlítenünk. A prólógót Berecki Gizike mondta nagy siker mellett.

Előadás után G. Kovács István táborigazgató mondott köszönetet azért a szívet-lelket gyönyörködtető délutánért, amiben sebesült honvédeinknek részese volt. A felejthetetlen ünnepség a Himnusz eléneklésével ért véget.

Hirdetéseket telefonon nem vesz fel a Kiadóhivatal!

A SZIGLIGETI SZÍNHÁZBAN

TIP - TOP 1943

Ma 16-án, este 7 órakor.

Nagy meynyitó diszeloadás

fényes világvárosi műsorral!

A nagy érdeklődésre való tekintettel kívánatos a jegyekről előre gondoskodni.

Jegyelővétel: a színház pénztáránál, d. e. 10—11-ig és d. u. 4—6-ig
Helyárak: Nagyráholy 6 személyre 24.—, kis páholy 5 személyre 20.—, szöllye 4.50.—, kőrszék 3.50.—, lámlásszék 2.50.—, erkély I., II. sor 2.50.—, zártszék 2.—, állóhely 1.— P

Püspökfürdőre is utalnak OTI-betegeket

Az OTI utább érdekes ingatlanvásárlói és kötvényegyzései

Az OTI igazgatósága most tartott ülésén számos érdekes ügyet tárgyalt. Elhatározta, hogy Püspök-fürdő, Sikonda-fürdő, Hévíz-fürdő, Lénárd-fürdő, Balf-fürdő és Csiz-fürdő igazgatóságával szerződést köt az intézeti igényigósultak beutalására. Beregszászon és Érsekújváron új intézeti székházat fog építeni az OTI, míg máramaroszigeti régi székházat bérházzá alakítja át, a soproni székházat pedig eladja. A nagybányai kórházat bővíteni fogják és ezért a kórház szomszédságában nagyobb telket vásároltak. Az OTI egyéb értékes ingatlanok megvételéről is határozott. Megv-

sárolta Budapesten a Váci-út 69—71 és a Mázsai-téren a 3—4. számú nagykereskedői telkeket. Budapesten a III. és XIV. kerületekben ideiglenes rendelő-épületeket létesít. Az OTI Körmeny község részére villamosmű-, vízierőműtelep építésére. Kenézli és Drávavásárhely községek részére orvosi lakás építéséhez kölcsönt szavazott meg. Elhatározták a torjai tüdőbetegszanatórium bérbevételét és megfelelő átalakítását. Az Erzsébet négyógyászati fürdőkörházat a folyamatban lévő átalakítás során egy újabb emeletépítéssel bővítik.

Tűz pusztított Berkovics Sándor szabóságában

Kész ruhák égtek el a szabóműhelyben

Nagyvárad, június 16. Keddről szerdára virradó éjjel, éjfél után 1 óra tájban a Berkovics-féle főntei szabóműhelyben tűz ütött ki. A tűzoltókat azonnal a helyszínre hívták. A tűzoltóság egy órai megfeszített munkával lokalizálta a tüzet és megakadályozta további károk keletke-

zését. A tűz a szabóműhelyben a készruka polcokat pusztította el. A polcokon igen sok készruka volt. Ezek nagyrésze teljesen elégett. A kár jóval meghaladja az ötezer pengőt.

A műhely a Magyar Általános Biztosítónál volt biztosítva s így a kár valószínűleg megtérül.

Négy pengőbe kerül a diákok délerdélyi utazási igazolványa

Csekkápon kell befizetni az igazolvány díját. 2 fénykép kell az igazolványhoz

Nagyvárad, június 16. Egyik legutóbbi számunkban közöltük a nagyváradi rendőrkapitányság hirdetményét, amelynek értelmében a Délerdélyben lakó magyar nemzetiségű diákok, akik magyarországi középiskolákban tanulnak, az idén is hazamehetnek szülőiket meglátogatni. Közöltük azt is az érdekeltekkel, hogy a Délerdélybe utazni óhajtó diáknak attól az iskolától kell igazolványt beszerezni az utazáshoz, amelynek az elmúlt tanévben tanulója volt. Az igazol-

ványba azt is be kell vezetni, hogy a diák melyik délerdélyi városba akar utazni.

Most közli a rendőrség, hogy az idén nem díjtalan az ilyen utazási igazolvány kiállítás. A már említett igazolványon kívül minden diák vigyen magával a rendőrség első emelet 16. számú szobájába két darab fényképet és 4 pengőt. Minden diák kap egy csekkápot, amelyen befizeti a négy pengőt, mint az igazolvány kiállítási díját a postán és azal jelentkezik ismét a rendőrségen.

Római katolikus tanítóképző nyílik Szatmáron

Szatmárról jelentik: A megszállás előtti időkben Szatmár egyik legjelentősebb tanügyi intézménye volt a római katolikus tanítóképző. Ez a képző iskola, amely annyi kiváló nevelőt adott nemcsak a szatmári egyházmegyének, hanem messze vidéknek is, a megszállás után beállott mostoha viszonyok miatt megszűnt. A felszabadulás után az illetékeseknek első gondja volt, hogy a tanítóképzőt újra feltámassza. Hosszas tárgyalások és előkészítés után az újbóli megnyitás ez év szeptemberében biztosra vehető. A közoktatásügyi minisztérium megadta az engedélyt az intézet megnyitásához. Dr. Scheffler János püspök, aki különösen szíven viseli a tanítóképző sorsát, az egyházmegyei népoktatás terén alapvető fontossággal bíró intézet vezetését a Keresztény Iskolatitvőkre bízta. Amint a Szamos napilapból értesülünk, az iskola igazgatója Horváth B. Kristóf iskolatitvő lesz, aki már meg is érkezett Szatmárra és megkezdte a szervezés munkáját. Az iskola a Mussolini utca 5. szám alatti helyiségben nyílik meg. A felvételek már folynak.

A tanítóképző megnyitását egyházmegyeszerte nagy örömmel fogadták.

Polgármesteri felülvizsgálat a városi hivatalokban

Nagyvárad, június 16. A polgármester ma délelőtt felülvizsgálta az anyakönyvi hivatal, a szociálpolitikai és kulturális ügyosztályt, az árvaszéket, valamint a gazdasági és az állampolgársági ügyosztályt. A tapasztaltak felett általánosságban megelégedésnek adott kifejezést és észrevételeit írásban fogja megtenni az egyes ügyosztályok vezetőinek.

Chirila volt nagyváradi román polgármester Nagyvaradon

Nagyvárad, június 16. Chirila Augustin, Nagyvárad utolsó román polgármestere, aki tegnap egy házeladási ügyben városunkba érkezett, ma délben látogatást tett hivatalában Soós István polgármesternél. Chirila Augustin jelenleg Ilfov vármegye alprefektusa.

Közzemléni az ebadólajstrom

Nagyvárad thj. város fogyasztási adóhivatal 17.571—1943. II. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Nagyvárad thj. város fogyasztási adóhivatala közhírré teszi, hogy az 1943. évre összeállított és fenti számú polgármesteri határozattal érvényesített ebadó kivétési lajstrom Bémer-tér 4. szám alatti hivatalos helyiségében 1943. évi június hó 16—30-ig a délelőtti hivatalos órák alatt, 8—12 óráig, 15 napi közzemlére van kitéve. Felhívjuk azon eb tulajdonosok figyelmét, hogy akik ebiket f. évben a felhívás dacára sem jelentették be, hogy reaguk a f. évi ebadót az adóhivatal az 1942. évi állapotnak megfelelően vetette ki. Az ebtartási szabályrendelet 11. szakasza alapján figyelmezteti az érdekelteket, hogy ezen közhírrététől számított 15 napon belül a kivétési lajstromot megtekinthetik és ugyanezen időn belül ellene fellebbezéssel élhetnek. Nagyvárad, 1943. június hó 11-én. Városi Fogyasztási Adóhivatal.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem adunk vissza.

URNAPI ORSZAGOS KÖRMELET. Budapestről jelentik: Urnapján, június 24-én a Várban a kormány és a hivatalos hatóságok részvételével országos körmenet lesz. Ezt megelőzően reggel 9 órakor a budavári Koronázó-főtemplomban Serédi Jusztinián bíbornok, Magyarország hercegprímása ünnepi szentmisét mond, majd utána vezetésével a Vár-utcán keresztül vonul végig az Urnapi országos körmenet.

DR. GYAPAY LÁSZLÓ HELYETTES POLGÁRMESTER MEGKEZDTE SZABADSÁGÁT. Dr. Gyapay László helyettes polgármester június 16-tól Julius 1-ig szabadságon lesz.

Simonffy Jenő az új csornai prépost. Budapestről jelentik: Az Apostoli Szent-széki Simonffy Jenőt, a csornai prépostság adminisztrátorát kinevezte csornai préposttá és a premontrei rend generális apátjának vikáriusá, dr. Gerinczy Pál jászóvári prépost-prelátus június 15-én beiktatta a préposti székbe.

JUBILEUMI ÖTPENGŐSÖKET VERET AZ ÁLLAM. A 42 tagú országos bizottság június 17-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor tartandó ülésének napirendjéről törölték a m. kir. minisztérium rendeletét a rendkívüli belvizek levezetésére készített ideiglenes vízlevezetők állandósítására megállapított határidők módosításáról. Ugyanezen ülés napirendjére pótlólag felvették: I. A m. kir. minisztérium 3290—1943. M. E. számú rendeletét vízvezeték nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója születésének 75. évfordulója alkalmából 5 pengős értékűnek verése tárgyában.

Előadás a Tűzharcos Otthonban. Folyó hó 17-én este 7 órakor a Tűzharcos Szövetség Székházában dr. Olasz Vilmos iparkamarai főtitkár tart előadást. Pontos megjelenés kötelező. A Bajtársak hozzátartozóit is szívesen látják.

Baleset érte Stolpa József államtitkárt. Dr. Stolpa József vallás- és közoktatásügyi államtitkárt baleset érte: a budapesti Bábaképző Intézet lépcsőjén oly szerencsétlenül csuszott el, hogy a lábát törte.

Kisajátítják a zsidó birtokokat Szlovákiában. Pozsonyból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az állami földhivatal a zsidók mezőgazdasági földtulajdonát szlovák parasztnak, elsősorban frontharcosoknak juttatja.

Értesítés. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textil iparosok szakcsoportja értesíti tagjait, hogy rendes évi közgyűlését 1943. június hó 26-án délelőtt 10 órakor tartja meg, határozatlan képesség esetén évi közgyűlésünket rákövetkező nap ugyanebbe az időbe, tehát 1943. június 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja Mezey Mihály-utca 4. szám alatti ipartestület nagytermében, melyre tagjait tisztelettel meghívja az elnökség. Napirend: Elnöki megnyitó és beszámoló, Titkári jelentés, Pénztári jelentés, Felügyelő bizottság jelentése, pénztári felmentvény megadása. Ujtagok véglegesítése. 1943—44. évi költségvetés jóváhagyása. Alapszabály módosítása. Aruállás biztosítása.

Ünnepi istentisztelet a régi református templomban. A Kormányzó Ur születésnapján, június 18-án, az Árpád vezér-uti református templomban is ünnepi istentisztelet lesz. Az istentisztelet 9 órakor kezdődik.

Szeretettel felkérem a Szent Mónika közösség tagjait, hogy hirtelen elhunyt testvérünk, Mertz Lászlóné temetésére folyó hó 17-én, csütörtökön a Rulikovszky uti temető kápolnájánál háromnegyed 5 órára szeretetünk és együttérző részvételünk kifejezésére megjelenjenek. Scholcz Klára nővér.

HAZAFIAS UNNEPÉLYEK AZ IPARTESTÜLETBEN. Főméltóságú Kormányzó Urunk születésének 75-ik évfordulóján június hó 18-án délután 5 órai kezdettel ünnepi délutánt rendezünk az ipartestület földszinti nagytermében. — Ugyanott Zrinyi Ilona születésének 300-ik évfordulója alkalmából június hó 20-án délelőtt fél 12 órai kezdettel emlékülnevet tartunk. Mindkét ünnepélyünkre szeretettel hívunk és várunk minden magyar testvérünket. Nagyvárad, 1943. évi június hó 16-án. Hazaforrás tisztelettel: Elnök.

ÉRTESÍTÉS. A csizmadiaipari szakosztály elnöksége tisztelettel értesíti tagjait, hogy a csernaulványok átvétele végett Csarkó András Bém-u. 1. sz. a. szakosztályi jegyző úrnál jelentkezzenek június hó 20-ig. Elnökség.

AZ IPARTESTÜLET FAIPARI SZAKOSZTÁLYA értesíti azon tagokat, akik enyvutalványukat még nem vették át, hogy folyó hó 18-án délig vegyék át, mert az át nem vett utalványokat megemisszáljuk. Elnökség.

AZ IPARTESTÜLET FAIPARI SZAKOSZTÁLYA a hadbavonult iparosok hozzátartozóinak felsegélyezésére Mezey Mihály utca 4. szám alatti, saját helyiségében színtre hozza Bónyi Adorján egyik legkedvesebb vígjátékát *A kis senki*. Széles Gábor rendezése alatt a próbák serényen folynak nagyszerű műkedvelőinkkel és már előre jóslhatjuk, hogy a közönség remekül pergő előadásban zényörködhet. Elnökség.

Polgárilag mozgósítják Bulgáriában a közhivatali tisztviselőket. Szófiából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A bolgár minisztertanács határozata szerint az állami, a városi és a közhivatali tisztviselőket, akik a hadigazdálkodással kapcsolatban állnak, polgárilag mozgósítják.

A Hitel június száma. Most hagyta el a sajtót a Hitel legújabb, június száma. Vezetőhelyén Martonyi János, a magyar közigazgatás idősebbi kérdéseivel foglalkozik. Magyar Zoltán nemrég megjelent kiváló könyvével kapcsolatban. Pukánszky Béla a szász-román történeti kapcsolatokra világít rá. Aldobolyi Nagy Miklós a Kis-Szamos-menti magyarok helyzetét vizsgálja, ifj. Boér Elek pedig „Az arany és a kliring harc” címen a legújabb villágazdasági tervezeteket ismerteti a szaktudós széles áttekintésével. Külön érdeklődésre tarthat számot Szabédi László vita-cikke, melyben a magyar jelképrendszerről szóló tanulmányát ért támadásra válaszol. Érdekes figyelműket irtak a számba Vita Sándor, Szabó István és Jakab Antal.

MEGKEZDÖDÖTT BUDAPESTEN A LEKIPÁSZTORI KONFERENCIA. A MTI jelenti: Az Akció Katolika országos elnöksége, az ország valamennyi egyházmegyéjének papjait június 15-től 17-ig országos lelkipásztori értekezletre hívta össze Budapestre. Az értekezletet ma délelőtt nyitotta meg Glattfelder Gyula érsek.

Magyaróta-délután és est

május 24-én a Református Kultúr-palotában

Fellépnek:
Utry Anna, Cselényi József és Thegze-Gerber Miklós, a Magyar rádió sztárjai
 Zongora és cigányzene kíséret.
 Jegyelővét: Hunyadi könyvkereskedésben, Rákóczi-ut 2.

Kodolányi János megrázó erejű társadalmi drámája.

Földindulás

Főszerepben: Páger és Eszényi Olga.
 az APOLLO-ban.

BELVÁROSI

Tokaji aszu

Fedák Sári, Bördy, Bilicsy, Paloczv, Pethes.

Jacobi világhírű operettje filmen.

Csütörtöktől a CASINO-ban.

Leányvásár

Főszereplői: Latabár, Szelezky, Sárdy, Kiss Manyi, Vaszary.

Szerdán utoljára: A MINISZTER BARATJA

Az Osztálysorsjáték mai húzása. Az Osztálysorsjáték mai húzásán 50.000 pengőt nyert a 95.652, tizenötezer pengőt 23.418, tízezer pengőt 64.984, 34.662, háromezer pengőt 13.466 számú sorsjegy. (Fellelősség nélkül).

Adomány. Kiss Lajos volt színész családja részére a Szűzanya nevében 10 pengőt áadtak szerkesztőségünknek. Köszönettel nyugtazzuk és eljuttatjuk rendelkezési helyére.

Zavargások egy francia csendőrlaktányában. Vichyből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az egyik francia megvédő laktanyát, hogy kiszabadítson két letartóztatott egyént. A lövöldözés során egy tisztviselőt megöltek, kettőt megsebesítettek. A támadók zavarukban saját vezetőjüket is megölték. Valamennyi támadót letartóztatták. Bebizonyosodott, hogy a támadásnál használt fegyverek angol eredetűek voltak.

BUTORT

színeset

MEZEI-TŐL

Háló, kombinált és előszobák.

Konyha újdonságok.

Szabadság-utca 12. (Szacsvey-utca 48.)

A calabrai püspök bátor magartása a bombázás alatt. Rómából jelentik: (MTI) A calabrai püspök legutóbb ellenséges repülő-támadás alatt mondta el miséjét. A talajbombázástól az oltár annyira megzúdult, hogy a virágtartó lefordult róla és összetört. A püspök miséjét ennek ellenére folytatta és együtt maradt hiveivel.

Amerika harcol az infláció ellen. Liszabonból jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Washingtonból érkezett jelentések szerint Rooseveltt a kongresszushoz fordult, hogy felszólítsa az infláció veszélyének elhárítására alkalmas javaslat megfogalmazására. Eddig Rooseveltt valamennyi irányú intézkedése alkalmatlannak bizonyult. Most üzentével a kongresszusra akarja hárítani a felelősséget. A létfenntartási költségek annyira fokozódtak Amerikában, hogy most már felülvizsgálják valamennyi állam létfenntartási költségeit.

Scorza a fasiszta nagytanács tagja lett Rómából jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Scorza minisztert, a fasiszta párt titkárát kinevezték a fasiszta nagytanács tagjává.

Felvezik a birodalom kötelékében az ukrainai németeket. Róvból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Rosenberg Alfréd birodalmi miniszter, ukrainai szemleletje során tartott beszédében bejelentette, hogy a népi németeket rövidesen felvezik a birodalom kötelékébe.

Tanácsülést tart a régi református egyházrész. Nagyvárad, június 16. A régi egyházrész tanács június 20-án, vasárnap délután 5 órakor tartja teljes ülését az Árpád vezér-uti imaház tanácstermében. Az értekezlet előtt istentiszteleten vesznek részt a tanács tagjai. Az istentiszteletet dr. Szabó Lajos lelkész végzi. A tanácsülést dr. K. Nagy Zoltán táblabíró, egyházrészeli gondnok nyitja meg, dr. Fülöp Kálmán és Nagy Lajos lelkész évi jelentésüket teszik meg. Karsay Ferenc osztálymérnök, dr. Erdély Gábor ügyvéd, Szabó Gyula nyug. ig. tanító és Kovács Győző tanár, bizottsági elnökök az egyes szakbizottságok munkáját ismertetik. A kizárólag vallásos ügyekkel foglalkozó egyházrészeli értekezlet imával és énekkel ér véget.

Törökország felvette a kereskedelmi kapcsolatot Belgiummal és a volt jugoszláv területekkel. Isztanbulból jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Törökország felvette a kereskedelmi kapcsolatokat Belgiummal, Dalmáciával és a volt Jugoszláviához tartozó más területekkel.

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet

Légtalmi közlemények

Oltóhomok tárolására szükséges papirzsakók kaphatók a legjobb kivitelben a Légtalmi Liga Nagyvárad Csoportjánál (Rákóczi-ut 13 I. em.), továbbá a Háztulajdonosok Szövetségénél (Teleki-utca 2. sz.) és a legtöbb könyv- és papirkereskedésben, ahova a Légtalmi Liga adta ki eladás végett. Kivánságra bármely könyvkereskedésbe is küldünk a homokzsakókból (készítette Pernyész István könyvkötő), vásároljon, mert ezáltal a Légtalmi Ligát is támogatja, amely intézmény hazafias munkáját éppen a város közönsége érdekében fejti ki.

Légtalmi Liga Nagyvárad Csoportja.

Mi újság a piacon?

Szárnycsirkékben és tejtermékekben még mindig gyenge a felhozatal

A közbejött pünkösdi ünnep miatt kedden tartottak hetivásárt. Az árak a következőképpen alakultak:

Gyümölcsfélék (közepes felhozatal): 1 drb citrom 0.40, 50, 1 kg. szárcsók 5.—, 6.—, 1 kg. cseresznye 1.50, 1.70, 1 kg. eper 1.20, 1.70.

Zöldsgéfkék (erős felhozatal): 1 kg. burgonya 0.85, 1 kg. borsó 0.40, 0.60, 1 csom. répa 0.10, 1 csom. hagyma 0.10, 1 drb. olasz káposzta 0.40, 0.50, 1 drb. tök 1.—, 1.50, 1 kg. petrezselyem 0.40, 0.50, 1 drb. kalarabé 0.4, 0.8, 1 drb. ugorka 0.30, 0.60, 1 kg. száraz bab 1.08, 1 csom. retek 0.14, 0.30, 1 drb. kárhoz 0.40, 0.50, 1 kg. spenót 0.50, 0.60, 1 drb. paprika 0.20, 0.60.

Élő-állatok (semmi felhozatal): 1 drb. szarvasm. vágó kg. 1.40, 1 drb. fejős tehén 900, 1700, szopós borjú kg. 1.70, 1 drb. igazló 350, 900, 1 drb. paradéslo 900, 1800.

Szárnycsirkék (gyenge felhozatal): 1 o. csirke kg. 4.60, hizott liba 4.90, tyúk kg. 4.—, 0.24 kg. fuca 4.70, 1 drb. tojás 0.22, 0.22 kg.-ja 4.20, 4.50.

Hal-félék (közepes felhozatal): 1 kg. sulyu ponty élő 5.60, 1 kg. csuka 5.—, 5.50, 1 kg. apróhal 3.50, 4.—.

Tej-termékek (gyenge felhozatal): 1 liter tej 0.42, 1 kg. vaj 6.70, 7.70, 1 kg. juhturó 4.10, 1 kg. tehénturó 1.36, 1 kg. tejfel 1.50, 1.70, 1 kg. sajt 3 pengő.

Hús-árak: 1 kg. marhahús 3.70, 1 kg. disznóhús 3.80, 1 kg. juhús 2.40, 1 kg. margarin 3.80, 1 kg. tepertő 3.80, 1 kg. lóhús 1.40.

Most telent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Egyház és éle.

erdélyi katolikus évkönyv.

Ára: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

GAZDASÁGI ÉLET

Felvétel a csikszeredai m. kir. mezőgazdasági szakiskolába

Kisgazdák fiai kedvezményekért folyamodhatnak

A csikszeredai m. kir. mezőgazdasági szakiskolába július hó folyamán kell felvételt folyamodni. Ez az iskola Magyarország egyik legrégebb gazdasági iskolája, amely a háború előtti időben mint földművelésiskola, általános népszerűségnek örvendett.

A mezőgazdasági szakiskola tanéve szeptember 1-én kezdődik. A tanulmányi idő két év.

A felvételi kérelmet a csikszeredai m. kir. mezőgazdasági szakiskola igazgatóságához kell benyújtani, vagy postán beküldeni.

A kérvényt és a mellékletet, ha folyamodó szegénységi bizonyítvánnyal rendelkezik, nem kell felbélyegezni, ellenkező esetben a kérvényre 2 pengő, a mellékletekre pedig 30 filléres okmánybélyegeket kell ragasztani.

A tanítás teljesen ingyenes, azaz beíratási díj, tandíj és vizgadíj nincsen. A felvett tanulók kivétel nélkül valamennyien a mezőgazdasági szakiskola tanulóthonában nyernék elhelyezést, ahol teljes ellátást kapnak.

A teljes díjas tanulók ellátási díj fejében egész évre 450 pengőt fizetnek, ezért élelmezést, lakást, fűtést, világítást, továbbá szükség esetén orvosi vizsgálatot és gyógykezelést kapnak. Bútor- és eszközhasználati díj fejében pedig egész évre 20 pengőt kell fizetni.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium a kisgazda családból származó tanulók részére nagyobb kedvezményeket biztosít. Kedvezményért, a felvételi kérvénnyel egyidejűen, a mezőgazdasági szakiskola igazgatósága útján a m. kir. földművelésügyi miniszterhez lehet folyamodni.

Az előírt tankönyvek, füzetek, írószerek, formasapka árát, valamint az ifjúsági gazdakör évi tagsági díját minden tanuló maga viseli. Ezek a költségek az egész tanévre ezidőszereint 25—30 pengőt tesznek ki.

A felvételt íránt érdeklődőknek a részletekre vonatkozóan a csikszeredai m. kir. mezőgazdasági szakiskola igazgatósága készséggel nyújt tájékoztatást.

Nagy gazdasági jelentősége van a nyári és őszi csirke nevelésének

Önmagát károsítja meg, aki a tojást tartalékolja

A közéleti miniszter július 1-én életbelépő 100.800—1943. számú rendeletét, amely a mezőgazdasági termelők termelési és beszolgáltatási kötelezettségét szabályozza a baromfi tartó gazdák előnyösen kihasználhatják a maguk javára, mert módjukban áll beszolgáltatási kötelezettségüket nagyrészt baromfival és tojással is leróni. A rendelet értelmében beszolgáltatott hizott libáért és hizott kacsáért 5.1, a sovány libáért és kacsáért, valamint a csirkéért, tyúkért, pulykáért, gyöngyűsért 4, tojásért pedig 8 buzaegységet számolnak el kilogrammonként a beszolgáltató javára. Jól teszik tehát a gazdák, ha minél több baromfit nevelnek, annál is inkább, mert a baromfi értékesítési legjobban a feletetett takarmányt, vagyis ugyanannyi takarmányból több húst, zsírt, tojást, tollat termel, mint amennyi húst, zsírt és egyéb terméket ad a többi háziállat.

A beszolgáltatási kötelezettség teljesítésére igen alkalmasak az úgynevezett „kétasszonyos” csirkék, amelyek késő ősszel 10—12 hetes korukban már kifejtették és piacra dobhatók. Felnevelésük újszólván semmibe se kerül, hiszen a természet terített asztala várja őket. Összeszedik a többi háziállattal nem értékesíthető, össze nem gyűjthető, tehát egyéb veszendőbe menő gabonamagvakat, a szériákertekben, tarlókon, kazlak alján pusztítják a bogarakat és felszedik a szántáskor az ekevas által felszínre került különféle kárttevő rovarok pajorjait. Saját érdekeiket szolgálják a gazdák, ha minden kottójukat megültetik és minél több őszi csirkét nevelnek. Akinek nincs,

vagy nincs elegendő kottója, az forduljon valamelyik bérkeltető állomáshoz, ahol a tojásokat a legkorszerűbb gépekkel olesón kikéltetik, vagy szerezzék be napos-csirkéket a legközelebbi állami keltető központtól.

Itt kell megjegyeznünk, hogy helytelenül cselekszenek és önmagukat károsítják meg azok a gazdák, akik az értékesítésre szánt tojást azzal a céllal tartják vissza, hogy július 1-e után, amikor a rendelet életbelép, eladják és akkor mindjárt beszámlíthatják a beszolgáltatási kötelezettséget is. A tojás, különösen meleg időben nagyon gyorsan apad súlyából veszít és romlásnak indul. — Minthogy a tojást sulyra vásárolják, minél régebb, apadtabb, annál kevesebbet nyom, tehát kevesebbet is fizetnek érte. Egyébként is azok a szervek, amelyeket a tojás átvételére kijelölnek csak ép, egészséges, ember élvizet alkalmas tojást vehetnek át, tudhatnak be a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe. Nem érdemes tehát a tojást tartalékolni, nyáron legalább hetenként kétszer értékesíteni kell.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol!

Kútbaugrott egy nagy-szalontai asszony

(Nagyvárad.) A nagyszalontai rendőrkapitányságról jelentik, hogy Karáncsi Lászlóné, nagyszalontai lakos gyógyíthatatlan betegsége miatt elkeseredett és öngyilkossági szándékkal kútba ugrott. Onnan sikerült még elve kimenteni. Azonnal a kórházba szállították az életunt asszonyt, de a kórházban fellépő tüdőgyulladás következtében meghalt.

Rádió-műsor:

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 17.
Budapest I.

5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene. 10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar. 11.15 Operarézzetek. 11.40 Schelken Pálma előadása. 12.10 Az 1. honvédegyezred zenekara. 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. 14.00 Ilinczy László szalonzenekara. 15.00 A rádiózenekar műsorából. 16.00 Monostory Margit előadása Egerről. 17.0 A soproni műgyetemisták vidám délutánja. 17.30 Muzsikáló Belváros. 18.10 Német hallgatóinknak. 18.30 Horváth Dudás Józsa cigányzenekara. 19.30 Zengő-századok. 21.10 Rónai András dr előadása.

APRÓHIRDETÉSEK

Allást nyec

Könyvelésben és gépirásban jártas öskeresztény tisztviselőt azonnalra felvesszünk. Ajánlatokat fizetés megjelölésével Árvelosztó Társaság, Kalocsa címre kérjük beküldeni. 220

Kocsigazda helyettes keres Dreher-Haggenmacher Nagyvárad Sörgyár. Katonaviselt ajánlkozók jelentkezzenek a varadzsöllősi telepen 10—12 óra között. 225

Azonnali belépésre keresünk egy villanyzerelőt, ki motorok kezelésében teljes jártassággal bír. Csak komoly munkaerő jelentkezését kérjük. Vegyi és Élelmiszeripari Rt., Nagyvárad, Anyos Pál-utca 2—6. alatt, személyzeti osztály. 222

Idősebb nyugdíjas férfit gondozásba vennék. Cím a kiadóban. 224

Adós-vétel

Új cserépkályhák készítését, cserépkályhák atrakását, szabadalmazott fűtőszerekkel, készíti Besenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 29—29

Eladó kitiűő karban lévő 2 darab nagy legyező-fotóly Hitler Adolf-utca 15. fsz. 2. 225

Két üres szobát keresek vagy egyet előszobával üzleti központban, földszinten, iroda-raktárnak. Címeket „Csendes” jelígre kiadóba. 223

Ülőnőlele

Pertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlati vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

NYADOTULAJDONOS.
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

74-és feloldozószerszámok. Készítő: Dr. Peál Árpád. Készítő: Dr. Scheffler Ferenc. Szent László-nyomda Rt. 14222222

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépen, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.